

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๑๗/๒๕๕๖

วันที่ ๑๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

เรื่อง นายบัญชา อร่ามวิบูลย์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๓) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า นายบัญชา อร่ามวิบูลย์ (ผู้ร้อง) เป็นผู้สมัครอิสระได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร เขตเลือกตั้งที่ ๑๒ แทนตำแหน่งที่ว่าง แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งเขตคอนเมืองเห็นว่าผู้ร้องขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพราะไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคการเมือง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๓) ที่กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่า ต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียวเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน นับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่กรณีที่มีการเลือกตั้งทั่วไปเพราะเหตุยุบสภา ต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียวเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง เมื่อผู้ร้องไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคการเมือง ผู้ร้องจึงขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้องเห็นว่า การกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสังกัดพรรคการเมืองทั้งที่รัฐธรรมนูญไม่ได้ห้ามผู้สมัครรับเลือกตั้งอิสระสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่อย่างใดนั้น เป็นการลิดรอนสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนซึ่งเกิดจาก

บทบัญญัติของรัฐธรรมนุญที่ขัดแย้งกันทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องอยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำ ก่อให้เกิดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามรัฐธรรมนุญ มาตรา ๑๒๒ จึงส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพ ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน และการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนุญพิจารณาวินิจฉัยว่า รัฐธรรมนุญ มาตรา ๑๐๑ (๓) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนุญ มาตรา ๑๒๒ หรือไม่ และขอให้วินิจฉัยว่าการสมัครรับเลือกตั้งอิสระเป็นสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองโดยไม่ต้องบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนุญ และขอให้ยกเลิกบทบัญญัติของรัฐธรรมนุญ มาตรา ๑๒๒

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนุญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนุญ มาตรา ๒๑๒ ที่ศาลรัฐธรรมนุญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนุญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนุญนี้รับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนุญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนุญได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ไม้อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนุญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนุญ” และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนุญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนุญรับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนุญได้” และวรรคสอง กำหนดว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ไม้อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๔๕ (๑) และมาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนุญ”

ศาลรัฐธรรมนุญพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ที่จะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนุญตามบทบัญญัติรัฐธรรมนุญ มาตรา ๒๑๒ ได้นั้น ต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนดไว้ดังนี้

(๑) ต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนุญนี้รับรองไว้อันสืบเนื่องมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) บุคคลนั้นต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนุญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนุญ และ

(๓) ต้องเป็นกรณีที่บุคคลนั้นไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว

พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามคำร้องแม้ผู้ร้องจะกล่าวอ้างว่าเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ก็ตาม แต่การยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ นั้น ต้องเป็นคำร้องที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มิใช่การโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญด้วยกัน เมื่อผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๓) เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๒ จึงมิใช่เป็นการขอเพื่อให้มีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

ส่วนที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการสมัครรับเลือกตั้งอิสระเป็นสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองโดยไม่ต้องบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและขอให้ยกเลิกบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๒ นั้น เห็นว่า มิได้เป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้และบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ คำขอดังกล่าวของผู้ร้องจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๔ -

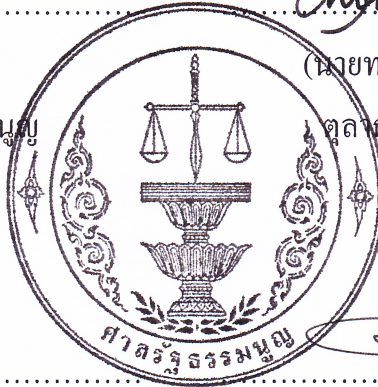
(คำสั่งที่ ๔๘/๒๕๕๖)

(นายจรัญ ภัคศิรนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเจติมพล เสกอรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลนุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ